

ACC. N:R M. 13781:1-3.

Landskap: *Skåne*

Upptecknare: *Fru Ellen Jönsson, Solhem, Lövestad
Krageholm*

Härad: *Herrnåstad*

Berättare:

Socken: *Däversjö s.k.*

Berättarens yrke:

Uppteckningsår: *1954*

Född år i

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

När den nya tiden kom till bygden. s. 1-3.

*LWF 59
" 73*

*(Pristad. i
Åstads Alla-
wanda 14/11
1953.)*

Skriv endast på denna sida

Till Ystad Allehanda.

FOLKLIVSARKIVET

Institutionen för folklivsforskning
vid Lunds universitet

När den Nya Tiden kom till Bygden.

I ett arbetarhem på en stor Herrgård på 1890 talet
såg jag först dagens ljus. Det talas alltid om hur dåliga
arbetarna bodde på den tiden. Då jag var fem år fick vi
flytta till en mycket bra lägenhet, vi hade två soliga
vackra rum. Gåva från flickor i kyrkan var däremot sämre
för då var öppen skorsten. Vacker trädgård med frukt
träd så vi bodde mycket bra på den tiden.

I mina barndagar minns jag hur arrendebönderna
pigor och drängar kommo till gården då skörden
skulle mejas och bergas. Cykelar fanns nog, men ej
dancykelar i alla fall, en timmes väg hade
dessa människor att gå, arbetet började halv 7 på
morgonen, men trots hårt arbete vor de likväl glada
då kvällen kom. Åtta a tio flickor gingo i bred
på vägen då de gingo hem och de sjöng vackra
sånger.

En av de första som köpte cykel i dessa byg-
der var Ivar Jakobsson Bromma, det var troligen år 1900
1901 startade Ystadortens Mejeriförening, förut fanns
ett uppköpsmejeri på St Norregatan hörnet av
Skadderogatan i Ystad. Herrgårdsmejerier fanns näst
på var stor gård. 1905 kom jag självbindarna hem

(de större) (Öja gård var en av de första, Husgehölen ett par år senare)
 till gårdarna och man kunde ej nog förvåna sig
 över vilket vackert arbete den gjorde.
 En av de första bilarna i kusten hade Veterinär
 Sandgren och Tandläkare Långestruem i Götad.
 Förste lastbilen hade Lachman Charlottenlund
 den hade järnfyjul och gick med mjölk till mejeriet
 i Götad. Det var omkring 1910.

1915 kom Hemsjö Kraftaktiebolag med ljus och
 kraft till de större gårdarna, det var till jul ljuset
 kom och det var skönt slippa alla fotogenlampor.
 Sen har ju stora förändringar gjorts för att under-
 lätta arbetet i hemmen. Brödbageriet i
 Hedestoga var väl en av de första som kom till.
 Det var en stor lättnad för husmödrarna särskilt
 på landtgårdarna, då hade man ju mycket folk
 i maten. Numera finns ju snart ingen som har
 maten där de arbetar.

Ja jag är kanske ej gammal nog att skriva om
 detta, men det lilla jag vet, har jag skrivit om.

Fru Ellen Jönsson.

Solhem Lövestad

Trageholm,

På 1890-talet finte man köksspisar,
och det blev ju mer hygieniskt
att laga mat inne, än stå ute
i skorsten, där var ju sot överallt.
När man skulle baka i bakugnen
skulle ju brödet vara i ugnen
kl 7 på morgonen

Samma var det med tvätt, man
skulle böja kl 1 på natten, utan
att få ett enda öre för mattarbetet
utan det ingick i den lilla lön
för året som man finte då man
badde plats. Detta var så sent som
1914. På det är väl tiderna förändrats
till det bättre.